

כל הגט פרק שלישי גיטין

כו.

עין משפט נר מצוה

יד א מ"י פ"ג מהל'
גירושין הלכה ז סג
ע"ז:
ב [טו"ט ח"מ כ"י מג
ספיק א וימין מד ספ"י
ה]:
ג א מ"י פ"ג טו"ט
ח"מ סימן מח ספיק
א:
מד ד ה מ"י פ"ג מהל'
גירושין הלכה ז סג
טו:

בין רבי יהודה בין ר"ש לא שנא וכו'. ורז יוסף דמסקי צפ' בכל מערבין (עירונין דף טו): לר"ש לית ליה צרייה גבי הריני מערב לשבתות של כל השנה כולה רציתי אלך רציתי לא אלך דמסקי רז יוסף ארפוך ולר"ש רצה מצעד יום עירובו עירובו כו' רז יוסף יחלן בין צמולה צדעת עזאמו למולה צדעת אחרים:

התם ברכתני מעמא כו'. צפרק בכל מערבין (עירונין דף טו): מפרש רצא טעמא משום דצפוק ראשית ששיריה ניכרין ונראה דהתם גריס רצה מדאיידי רצוי צמריה ועוד דהתם נמי מסיק טעמא כי הכא: רבי אעזרז מכשיר בבבלין. פירש צקונטרס וצ'לצד שנייה מקומות הללו וקסה לר"י דצגמרה פסיק רז כו' אלעזר וקאמר אפי' בשטרות והאמר רז פפי כו' אלמא מחזי כשיקרא ה"נ מחזי כשיקרא ואי לא מכשיר ר"א אלא צטופס דשטרות מה מחזי כשיקרא איכא ומאחר שהיחם מקום המלוה והלוה והמענות ועוד משמע דלא פריך מדרג פפי אלא משום דפסיק כו' אלעזר אכל אי הוה סבר כרצונן הוה ניחא ליה ואי שייך צטופס מחזי כשיקרא אפי' סבר כרצונן תקשי לרז פפי ונראה לר"י דר"י מכשיר בשטרות אפי' תורף ופשא מיהוי כשיקרא שכותב פלוני ליה מפלוני ועדיין לא ליה חזן מגיטי נשים דפסיל אפילו טופס מדקמני משום שנאמר וכתב לה משמע דפסיל צגיטי נשים טפי מחזיק וא"ת ומנא ליה לגמרה דר"א מכשיר בשטרות אפי' תורף דפריך מדרג פפי דלמא צטופס דשטרות דווקא מכשיר וי"ל דאם אימא לא לא לקצוב וכדרי ר"א אחר ת"ק והיה לו לקלר ולשנות ר' אלעזר פוסל צגיטי נשים ור' יהודה פוסל צבולן וגם היה דאוי לשנות צבולן אפי' שכל אחד מחמיר משלפניו אכל אי רבי אלעזר אחא לאכשורי בשטרות אפי' תורף ניחא דתנא דברי רבי יהודה קודם משום דקאי אה"ק דאיידי צטופס ור"א בשטרות מכשיר טפי מחנא קמא וצגיטין פסיל טפי: חזין מגיטי נשים. וצדיים נמי פסיל דאם כן צפ"ק (לעיל טו). גבי שלשה צדיים ששוו גיטי נשים לשחורוי עבדים יתמי וכדברי ר"א צארצע דקמני וכדברי ר"מ צארצע: וצ"ר שנייה מקום הרי את מותרת זבא אדם. בכל דוכתי משמע שכותבין לשון זה בנגט וצפ' צמרה (קמין פה). נמי תניא גופו של גט הרי את מותרת לכל אדם והנהיג ר"מ לכחוב לשון זה בנגט אכל צטופסי גיטין לא היה כתוב ומ"מ און להוציא לנו על גיטין הראשונים שהרי מאריכין לכחוב כמה לשונות בנגט דחשיב כמו הרי את מותרת לכל אדם: **אבל** סיפא דקתני שאין קיום הגט א"א בחותמיו אימא ר"מ היא. תימה דצטופס פרק שני לעיל (דף כג). מוקי לה ר' זריקא א"ר יוחנן כר"מ ופריך עלה מההיא דמחזיר דלאמר רבה צר בר תנה א"ר יוחנן ר"א היא ודחא לשנויי אמוראי נינהו אליבא דר' יוחנן ומאי קושיא הא משמע הכא דאע"ג דמוקמינן ההיא דמחזיר כר"מ מ"מ מוקמינן שפיר ההיא דהלכ כשרים כר"מ ואור"י דאע"פ ששונה לביטולא צוה מ"מ מיסתבר דלמאי כחד תנא אכל הך דפירקין ודאי ר' יוחנן מוקי לה כר"מ משום טעמא דמסקי מדסיפא ר"א רישא לאו ר"א דמטעם זה קאמר ר"י צפרק ד' אחין (יבמות דף טו): אחיות איני יודע מי שנאן ועוד דבדברתי קמייתא דמתניין צמלא פירקא איכא קפידא טפי לאוקמיניהו כחד תנא:

מפני התקנה מאי מפני התקנה. מקום הזמן לתנא צרישא דקצב צגמרה אחר כך היינו משום דתנא לפרושי מפני התקנה אליבא דמנן דמוקי לה כר"א דאין פירושו כמו למנן דמוקי לה כר"מ: קא

לא רצה אינה מקודשת. דלא צעל אלא על תנאי ולא נקיים וכי רצה מיהא מקודשת ואע"ג דמשעת צעילה ספק רוצה ספק אינו רוצה אמרינן הוצרך דמשעת צעילה הוה קידושין: **טבלים** למפרע. שהרי לא הוצרכה התרומה מעולם: **לכשיקבע**. כשיצא לידו כך ודאי טבלים שמה אכל און למוש לכך דלא טופס ליבקע: **בתנאי** הכותב טופסי גיטין. שסופר הוא וטול שער ורצה שיהו מוומנין לו פעמים שאלס צא לשוכרו והוא טרוד בשטרות אחרים: **לדיך שנייה מקום האיש** וכו'. שאם רואה חגר צנייהס לא יאמר הריני כומב כל הגט ובגמרה"י מפרש טעמא: **לדיך שנייה מקום כו'**. ואם שמע שהיה אחד רודף אחר מצירו להלותו מנה לא יאמר הריני כומב מיד ואניח מקום הזמן לצדו שלא יהא שטר מוקדס אלא לדיך שנייה מקום הלוה והמלוה והמענות אע"ג דליכא למישט למידי וצירה שטרות אטו גיטין: **מפני הסקה**. צגמ' מפרש אהיכא קאי: **פוסל צבולן**. ואפילו הניח מקומות הללו וטעמא מפרש צגמ': **ר' אלעזר מכשיר צבולן**. וצ'לצד שנייה מקומות הללו: **חזן מגיטי נשים**. דגורינן צבולן טופס אטו טורף: **שנאמר וכבד לה**. צגמרה פריך האי אסורף הוא דכתיב: **גמ' אף מקום הרי את מותרת**. שגם זה עיקרו של גט: **עדי מסירה כרסי**. הלכך וכבד לה לאו אחתימה קאי דחתימת עדים אינה אלא מדברי סופרים מפני תיקון העולם וכי כתיב וכבד לה משמע אשיקר כריתות קאי דהיינו כל הני דאמרין: **ולרישא**. לשמואל לאוקמי להני תלת סתמי כר"א ולמימנא צבולה והוא ששיר מקום התורף און כותבין על המחזיר (לעיל דף כא). והכל כשרין לכחוב (לעיל כג): והכותב טופסי גיטין כולהו אוקמיניהו שמואל כר"א: **דקתני אין כותבין**. והדר תנא כתבו על המחזיר כשר ומדקשיא רישא לכיפא אוקמינא דהכי קאמר און כותבין טופס שמה יכחוב תורף כו': **אכל סיפא**. הכל כשרין לכחוב דקתני

שמואל יבקע הנוד. קודם שפירש מהו (עירונין דף טו) והוצרך שלא היה עתיד ללא לדי הפירשה ותמה דצ'לצד כי מפרש לה לאחר זמן איכא למימר הך דמטא השתא לחלק הן יס צרייה דמשיקרא צמין הוה נמי ידדיה האי משעת קריאת שם וחולין שמה. אכל כי בקע אחר ולא איכרי לה חתימה מיהא מאי טי צרייה איכא למימר, הא אפילו לכסוף לאו צ'לצד מיהא אחאי וערובי דה. לכשיבקע ננין דבנה, כלומר דלא חייבין לה (וסוכה כד. ועירונין חולין דף טו) ענין צבולן לאוקמי כלומר יוחא טו. הכותב טופסי גיטין. סיפא מומנין לו, טופס לשון טופס, מויל-צ'לצד" (יבמות ג). אף מקום הרי את מותרת לכל אדם. דה עיקר גיטי (טו).

(א) עירונין לו: וט"ן, (ב) וצחיס ג. ג. (ג) (לעיל) (ד) וט"ן, (ה) וצחיס (ו) (לעיל טו: וט"ן), (ז) (לעיל טו: וט"ן), (ח) ורוב גיטין חתומים הם הוא סוף דיבור האי ואמ"י ממחיל הדיבור האי נמי איכא לאוקמי אפי' לר"א. רש"י, טו (ע"ב), (י) (דברים כד).

תורה אור השלם
1. כי יקרא איש אשה ויקבלה ויהיה אם לאו תמצא יין בעיניו כי יצאנה בה ערות דבר וכתב לה ספר בריתו ונתן בידה ושלחה מביתה:
דברים כד א

מוסף רש"י

שמואל יבקע הנוד. קודם שפירש מהו (עירונין דף טו) והוצרך שלא היה עתיד ללא לדי הפירשה ותמה דצ'לצד כי מפרש לה לאחר זמן איכא למימר הך דמטא השתא לחלק הן יס צרייה דמשיקרא צמין הוה נמי ידדיה האי משעת קריאת שם וחולין שמה. אכל כי בקע אחר ולא איכרי לה חתימה מיהא מאי טי צרייה איכא למימר, הא אפילו לכסוף לאו צ'לצד מיהא אחאי וערובי דה. לכשיבקע ננין דבנה, כלומר דלא חייבין לה (וסוכה כד. ועירונין חולין דף טו) ענין צבולן לאוקמי כלומר יוחא טו. הכותב טופסי גיטין. סיפא מומנין לו, טופס לשון טופס, מויל-צ'לצד" (יבמות ג). אף מקום הרי את מותרת לכל אדם. דה עיקר גיטי (טו).

תוספות ר"י

מ"י הכותב טופסי גיטין צריך שנייה מקום האיש ומקום האשה ומקום הזמן שטרי מלוה צריך שנייה מקום המלוה ומקום הלוה ומקום הזמן ומקום המענות שטרי מלוה צריך שנייה מקום הלוקח ומקום המוכר ומקום המענות ומקום השדה ומקום הזמן מפני התקנה ומקום פוסל צבולן ור' אלעזר מכשיר צבולן חזן מגיטי נשים שנאמר וכתב לה לשמה פ"י אבל שם אחר חתוב ולא יועיל אחר הגט אלא לבני אהיה העיר ולבנות אותה העיר וכן נמי בשטרי הלואה ובכשורי מקח ובמכר וסחמא דמילתא איך הסופר מוסיף תוספין אלא לבני עירו ואינו משיב אל לבו ספא יבא לידו מעיר אחרת: אמר רב יהודה אמר שמואל וצריך שנייה אף מקום הרי את מותרת לכל אדם ור"א הוא דאמר עידי מסירה כרתי ובעיא כתיבה לשמה: מאי מפני התקנה מפני תקן סופרים וברין הוא דאפילו חופס נמי לא לכחוב ומשום תקן סופרי שרו ליה רבנן ור' יהודה פוסל צבולן גזר חופס אטו תורף וגזר שטרות אטו גיטין ור"א מכשיר צבולן חזן מגיטי נשים חופס אטו תורף גזר שאר שטרות אטו גיטין לא גזר חופס אטו תורף:

(א) נראה מה דרבינו סובר דעת רש"י דבתורף גם בשטרות גזר אטו גיטין ועי' חמ"ס ד"ה ר"ח

שאיין קיום הגט אלא בחותמיו: **אימא ר' מאיר** היא. ואינו נריך לשייר מקום התורף ואשמעין שמואל דנריך ורבי אלעזר היא. וסיפא דקתני שאין קיום הגט אלא בחותמיו לאו לאכשורי תורף דהרש שוטה וקטן דשלט לשמה קאי אלא אמיעתא קאי האשה כותבת את גיטה לשמה והאיס שוצרו שאין קיום הגט אלא צמסייתו ולא בחתימתו. והא דנקט חותמיו משום דרוב עדי מסירה הם החתומים צו (ורוב גיטין חתומים הם אפי' לר"א מפני תיקון העולם: **איכא לאוקמא כר' אלעזר**. ולא קשיא מידי דכפרישית: **אכל הא מדסיפא**. פליג ר' אלעזר ארישא דקתני רבי אלעזר מכשיר צבולן חזן מגיטי נשים ורישא מכשיר אף צגיטי נשים: **אימא רישא לאו רבי אלעזר** היא. וא"צ לשייר מקום הרי את מותרת אלא מקום השמות לצדן משום קטטה דלקמין ט: קמ"ל. שמואל דרישא נמי כר"א ומרי תנאי ואליבא דר' אלעזר דלקמיה: **מפני הסקה סופר**. התירו לכחוב טופס שלא לשמה: **ור"א היא**. הא דקתני מפני התקנה התירו לכחוב טופס הא לאו הכי הרי אסיר רבי אלעזר היא דבעי לשמה צכתמה מדלורייתא: **לא לכסוף**. דלמנא אחי לכחוב תורף אלא משום תקנה סופר שיהו מוומנין לו שרו ליה וצ'לצד שישיר תורף לכחוב לשמה ותורף דשאר שטרות נמי גזר משום תורף דגיטין: **ורבי יהודה כו'**. וגזר שטרות אפי' טופס אטו גיטין: **שטרות אטו גיטין**. צטופס לא גזר דגזירה לגזירה היא: **והא כי כסיב לה אסורף כתיב**. דקרא כריתות כתיב" דהיינו תורף והיכי יליף ר"א מיניה למיטר טופס: **אלא**. לא תימא שנאמר דמשמע מיניה יליף אלא משום כלומר משום שנאמר בתורף וכבד לה לשמה גורינן טופס אטו תורף דלורייתא: קשיא

(א) ולעיל סא: ועי' (א)
(ב) ולעיל ט: ועי' (ב)
(ג) ולעיל טז: (ד) יבמות
גכ, (ה) לקמן עט: (ו)
(ז) מנחות ט. כתיבת גי:
(ח) מנחות טז: (ט) ועי'
כטו: (י) ח"מ סימן טו
כטו: (יא) ח"מ סימן טו
כטו: (יב) ח"מ סימן טו
כטו: (יג) ח"מ סימן טו
כטו: (יד) ח"מ סימן טו
כטו: (טו) ח"מ סימן טו
כטו: (טז) ח"מ סימן טו
כטו: (יז) ח"מ סימן טו
כטו: (יח) ח"מ סימן טו
כטו: (יט) ח"מ סימן טו
כטו: (כ) ח"מ סימן טו

קאי פסיק ותני כו'. הא דלא דייק לעיל בפרק ז' (דף טז.) גבי נכתב זיום ונחתם כלילה משום דהכא נמי לא דייק אלא משום דכיון דכבר אשמועינן דמוקדם פסול ממילא ידעי' דלרין שיניח מקום הזמן אפילו לא היה תני ליה דהכי נמי לא תנא לרין שיניח מקום הרי את מותרת לכל אדם: **לכשאכנסנה** אנרשנה אינו גט. פירש בקונטרס משום דהוי יאן וקשה דלזינו גט משמע דלזינו גט כלל ובגט יאן אס נגרשה מינשא לכתלה כדלמר לקמן צהורק (דף עט.) ואומר ר"מ דבגט יאן ליכא אלא ייחוד בעלמא והכא דכנסה גרע טפי דודאי ליכא ציאה וא"מ דביצמות פ"ה (דף נג.) גרסינן אהך מילתא לכשאכנסנה אנרשנה הרי זה גט מפני שצידו לגרשה ולפי' הקונטרס ינחא דפי' שם דגט יאן מיהא הוי **הבא** נמי גזירה שמא יאמרו גיטה קודם לבנה. וא"מ מה קפידא הוא שיכתוב הסופר זמן והא ליכא למיחש שיצא לגרש בגט זה אחר ישוואין שהרי עדים לא יחתמו לו דחשו שהוא מוקדם ואיכא למיחש דנישוואין משום פירי ואומר ר"ת דכיון שרואין העדים שכתב בגט ארוסתי יחתמו אחר הנשוואין כי יסברו דעודה ארוסה וא"מ כשיניח מקום הזמן נמי ויכתבו זמן זיום גרושין איכא למיחש שיאמרו גיטה קודם לבנה כיון שרואין שכתוב בגט ארוסתי וקבורין שלא ניסת לו מעולם וגם יפקידו הלקוחות פירות שמכר להם הצעל שלא כדין דיאמרו ארוסה היתה ואין לו פירות וי"ל דלקוחות לא יקנו פירות אם לא שידעו שגשואה היתה ויצאו עדים על כך וגם על צנה דידקדקו ויראו שנתעברה לפני הזמן הכתוב בגט ויתברר הדבר שניסת א"י יש לדבר קול שנישאת אלא שאין זמן הנשוואין ידוע על כך וידעו דמה שכתוב בגט ארוסתי לפי שנתכתב קודם ישוואין אצל אס נכתב זמן של קודם ישוואין יאמרו כל שעה דגיטה קודם קודם לבנה אצל קשה דלמה לן טעמא דגיטה קודם לבנה כיון שהיא נשואה וכמוז פירי כמו גט שאין בו זמן כלל שאין שום הוכחה מתוך זמן הכתוב בגט זה: **הבא** נמי מיהא כשיקרא וא"מ ורב פפי מ"ש דנקט אשתתא טפי מכל שטרות ואומר ר"י דרבותא

מוסף רש"י

משום בת אחרת. והיא אשמה ונחתם זיום תחתיו וקם עליה שלא תתקן וינחם על גט כלא זמן ותקן לה והמשעתי' עליה ציבת דין מולאה גיטה ואומרת גרושה נכחי מלוג ופסויה כלותה שנה (ועי' ד' ובר"י יבמות כז.) משום פירות. שמתן הגט ואיך אס יתברר הכתוב בפירות נכחי מלוג אלא תנא וזא לא היה בו זמן ויהי מוכר והוא וכתמנע לזין הריא קיה על התמנע, שילמד לה קודם גרושין מכתבי (ועי' ד' דקסבר משעה שמתן עמי בה גרשה שזכ אפן לו לבעל פירות ובימות קרי רב עליה דר"א טובינא דהכימי. מלושר שנתמנע, ארי מתמנעין טוביא, ר' אלגור הא ר' אלגור בן שטע ותלמידו על ר"ע היה דלמרינן בימות כהנא על יבמות (קט.) והיה העולם שום עד שגט ר"ע אלא רבמינו שדרכו ושה לכה, ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ור' יצחק ור' אלגור בן שטע (מכותב) אשתא דדייני. לזון חתם שמתקן את השטר וסומכן אשדטי (מכותב בא.) כמו ישר קמן, קיום השטר שמתקן מתקן כמותב תתלא היראה וחתם פלוני ופלוני וחסידו אחתמות ידיהו ואשדטי וקיימתי (שם) פה. ונודא אשתא דסדרי. מקמי דליסיהדי סדרי אחתימת ידיהו. עד על העיר העדים על כתב דס כחו דדייני כמותב תתלא היראה ופלוני שטר דן קדמנה ואסדרי פלוני ופלוני וקיימתי (שם בא.) שטר שלוחה בו ופירו. זו זיום, אינו חוזר ולוה בו, אפילו בו זיום ואע"ג דלזו מוקדם הוא שהרי זיום הלוה נכתב, שכבר נמחל שעבודו. משפיעו בעל השטר ומלמל מלוה שקיה מלוה על פה ואינו נובה מן הלקוחות (מכותב) משפיעו מלוה ועל האחרונה לא כתב והוא לה מלוה על פה וטרף לקוחות שלא כדין אפילו מלוה על פה נובה מן הלקוחות (שם בא.) אבל משום שיקרא. שלא נכתב על מלוה זו, לא חיישינן. אס מלוה זו שטר שטר על פה גמור (מכותב טה.)

גליון הש"ס

גמ' ואור' ומעני' עי' לקמן לג ע"א מדי' ושמה: שם א"ר אבא בר שילא. כדלר' הירוח טהבת הש"ס כתב לזיל רב: תוס' ד"ה לכשאכנסנה וכו' ור"ה פירש דההב. ועי' ג"כ דף קל"ג ע"ב מדי' כל קדושין דף סד ע"ב מדי' רבי סני:

תוספות ר"י

קשיא דר' אלעזר אדר' אלעזר. פי' ברישא תני דכותב תופסי גיטין ולא גזר תופס אטו תורף: תרי תנאי אליבא דר"א: ומקום דומן. קפסיק ותני לא שנתא מן הנשוואין לא שנתא מן האירוסיין צריך שיכתוב זמן בגט. א"ר דר"א אמר רבא בר שילא אמר רב המנונא כבא אמר רב ארדא בר אבהה הלכתא כר"א פי' אמר' עידי פסירה כתיב (והרב פי' הלכה כר"א דגזר תופס אטו תורף וצריך שיכתב כולו לשמה) קרו עליה דר"א טובינא דהכימא אמר רב פפא משמיה דרבא האי אשתא דדייני דכתיבא מקמי דליחוי שהדי חתמות ידיהו פסולה משום דמיחוי כשיקרא. וליחא לדרב פפא דאמר רב נתמן אומר היה ר"מ אפילו מצאו באשפה חתמו ותנן לה כשר פי' דקסבר ר"מ עידי חתימה כתיב והיא וכתב לאו אכתיבת הגט קאי אלא אחתימתו. ואפילו רבנן דהיינו ר"א לא פליגי עליה דר"מ אלא בגיטין נשים דבעיא כתיבה לשמה אבל בשאר שטרות לא דא"ר אסי א"ר יוחנן שטר שטר בו ופירו אינו חוזר ולוה בו

קשיא דר' אלעזר אדר' אלעזר תרי תנאי ואליבא דר"א ר' שבתי אמר חזקיה משום קטמה ור"מ היא דאמר עדי חתימה כרתי וברין הוא דאפי' תורף נמי לכתוב וזמנין דשמעה ליה לסופר דקא כתיב וסברה איהו קאמר ליה והוה לה קטמה בהדיה רב חסדא אמר אבימי משום תקנת עגונות אמרי לה ר"מ ואמרי לה ר"א אמרי לה ר"מ דאמר עדי חתימה כרתי וברין הוא דאפי' תורף נמי לכתוב וזמנין דהוה ליה קטמה בהדה ורתח עלה וזרק ליה ניהלה ומעני' ומותיב לה אמרי לה ר"א דאמר עידי מסירה כרתי וברין הוא דאפי' תופס נמי לא לכתוב וזמנין דבעי למחיל למדינת הים ולא אישכח ספרא ושבוק לה. ואייל ומעני' ומותיב לה: ומקום הזמן: קפסיק ותני לא שנתא מן הנשוואין ולא שנתא מן האירוסיין בשלמא מן הנשוואין בין למ"ד משום בת אחרת איכא בין למ"ד משום פירי איכא אלא מן האירוסיין בשלמא למ"ד משום בת אחרת איכא אלא למ"ד משום פירי ארוסה מי אית לה פירי אמר רב עמרם הא מילתא שמעית מיניה דעולא דאמר משום תקנת ולד ולא ידענא מאי ניהו כיון דשמעיתא להא דתניא דהאומר כתבו גט לארוסתי לכשאכנסנה אנרשנה אינו גט ואמר עולא מה טעם גזירה שמוא יאמרו גיטה קודם לבנה ה"ג גזירה שמוא יאמרו גיטה קודם לבנה א"ר זירא אמר ר' אבא בר שילא אמר רב המנונא סבא אמר רב ארדא בר אבהה אמר רב הלכה כר"א קרו רב עליה דר"א טובינא דהכימי ואפי' בשאר שטרות נמי והאמר רב פפי משמיה דרבא האי אשתא דדייני דמיכתבה מקמי דליסיהדי סדרי אחתימת ידיהו פסולה אלמא מיחוי כשיקרא ה"ג מיחוי כשיקרא וליחא מדרב נחמן דאמר רב נתמן אומר היה ר"מ אפילו מצאו רבנן רבנן פליגי עליה דר"מ אלא בגיטין נשים דבעינן כתיבה לשמה אבל בשאר שטרות לא דא"ר אסי א"ר יוחנן שטר שטר בו ופרעו אינו חוזר ולוה בו שכבר נמחל שעבודו מעמא דנמחל שעבודו אבל משום שיקרא לא חיישינן: מתני'

מלוה ראשונה לאחר פרעון דליכא למיחש למוקדם והכי מפרשינן לה בשנים אחרות (ב"מ טז.): שכבר נמחל שעבודו. כשפרעו וצטל השטר ואין הקרקעות משועבדות שזו למלוה השנייה שלא עליה נתחם שטר זה והוא לה מלוה על פה: אצל לשיקרא. אס היה נתחם על מלוה זו אע"פ שנתכתב קודם הלוואה כשר אס זו זיום נכתב: ממני' דבשטרות לא חיישינן למיחוי כשיקרא דאמר רב נתמן וכו' ודוקא (דף סא:) דלירי בקיום השטר פריך שפיר מינה וצ"ל הכותב (שם פה.) וליכא כולי האי מיחוי כשיקרא שכותבין שנשבעה כמו שפסקו לה ב"י: ה

היא צארתא אע"פ שידעין שחתימת העדים אמת ומומנים העדים לפניהם לקיימה: וליתא דרב פפי. תימה דמסיק ליתא ורב נמי לא סבר לה וצפרק ז' דכמותב (דף סא:) פריך מינה לרב גבי ג' שישבו לקיים את השטר ומגיה מתוך כך דברי רב צימא על שאלת כתבו כו' וי"ל דודאי אליבא דרב ליתא והתם פריך לישנא דקאמר דרב הונא ולא מסיים בה אמר רב ואית דלא גריס הכא לדרב פפי אלא וליחא ופי' וליחא לקויא צארתא חשבה ופירש בקונטרס משום דהוי יאן וקשה דלזינו גט משמע דלזינו גט כלל ובגט יאן אס נגרשה מינשא לכתלה כדלמר לקמן צהורק (דף עט.) ואומר ר"מ דבגט יאן ליכא אלא ייחוד בעלמא והכא דכנסה גרע טפי דודאי ליכא ציאה וא"מ דביצמות פ"ה (דף נג.) גרסינן אהך מילתא לכשאכנסנה אנרשנה הרי זה גט מפני שצידו לגרשה ולפי' הקונטרס ינחא דפי' שם דגט יאן מיהא הוי **הבא** נמי גזירה שמא יאמרו גיטה קודם לבנה. וא"מ מה קפידא הוא שיכתוב הסופר זמן והא ליכא למיחש שיצא לגרש בגט זה אחר ישוואין שהרי עדים לא יחתמו לו דחשו שהוא מוקדם ואיכא למיחש דנישוואין משום פירי ואומר ר"ת דכיון שרואין העדים שכתב בגט ארוסתי יחתמו אחר הנשוואין כי יסברו דעודה ארוסה וא"מ כשיניח מקום הזמן נמי ויכתבו זמן זיום גרושין איכא למיחש שיאמרו גיטה קודם לבנה כיון שרואין שכתוב בגט ארוסתי וקבורין שלא ניסת לו מעולם וגם יפקידו הלקוחות פירות שמכר להם הצעל שלא כדין דיאמרו ארוסה היתה ואין לו פירות וי"ל דלקוחות לא יקנו פירות אם לא שידעו שגשואה היתה ויצאו עדים על כך וגם על צנה דידקדקו ויראו שנתעברה לפני הזמן הכתוב בגט ויתברר הדבר שניסת א"י יש לדבר קול שנישאת אלא שאין זמן הנשוואין ידוע על כך וידעו דמה שכתוב בגט ארוסתי לפי שנתכתב קודם ישוואין אצל אס נכתב זמן של קודם ישוואין יאמרו כל שעה דגיטה קודם קודם לבנה אצל קשה דלמה לן טעמא דגיטה קודם לבנה כיון שהיא נשואה וכמוז פירי כמו גט שאין בו זמן כלל שאין שום הוכחה מתוך זמן הכתוב בגט זה: **הבא** נמי מיהא כשיקרא וא"מ ורב פפי מ"ש דנקט אשתתא טפי מכל שטרות ואומר ר"י דרבותא

היא צארתא אע"פ שידעין שחתימת העדים אמת ומומנים העדים לפניהם לקיימה: וליתא דרב פפי. תימה דמסיק ליתא ורב נמי לא סבר לה וצפרק ז' דכמותב (דף סא:) פריך מינה לרב גבי ג' שישבו לקיים את השטר ומגיה מתוך כך דברי רב צימא על שאלת כתבו כו' וי"ל דודאי אליבא דרב ליתא והתם פריך לישנא דקאמר דרב הונא ולא מסיים בה אמר רב ואית דלא גריס הכא לדרב פפי אלא וליחא ופי' וליחא לקויא צארתא חשבה ופירש בקונטרס משום דהוי יאן וקשה דלזינו גט משמע דלזינו גט כלל ובגט יאן אס נגרשה מינשא לכתלה כדלמר לקמן צהורק (דף עט.) ואומר ר"מ דבגט יאן ליכא אלא ייחוד בעלמא והכא דכנסה גרע טפי דודאי ליכא ציאה וא"מ דביצמות פ"ה (דף נג.) גרסינן אהך מילתא לכשאכנסנה אנרשנה הרי זה גט מפני שצידו לגרשה ולפי' הקונטרס ינחא דפי' שם דגט יאן מיהא הוי **הבא** נמי גזירה שמא יאמרו גיטה קודם לבנה. וא"מ מה קפידא הוא שיכתוב הסופר זמן והא ליכא למיחש שיצא לגרש בגט זה אחר ישוואין שהרי עדים לא יחתמו לו דחשו שהוא מוקדם ואיכא למיחש דנישוואין משום פירי ואומר ר"ת דכיון שרואין העדים שכתב בגט ארוסתי יחתמו אחר הנשוואין כי יסברו דעודה ארוסה וא"מ כשיניח מקום הזמן נמי ויכתבו זמן זיום גרושין איכא למיחש שיאמרו גיטה קודם לבנה כיון שרואין שכתוב בגט ארוסתי וקבורין שלא ניסת לו מעולם וגם יפקידו הלקוחות פירות שמכר להם הצעל שלא כדין דיאמרו ארוסה היתה ואין לו פירות וי"ל דלקוחות לא יקנו פירות אם לא שידעו שגשואה היתה ויצאו עדים על כך וגם על צנה דידקדקו ויראו שנתעברה לפני הזמן הכתוב בגט ויתברר הדבר שניסת א"י יש לדבר קול שנישאת אלא שאין זמן הנשוואין ידוע על כך וידעו דמה שכתוב בגט ארוסתי לפי שנתכתב קודם ישוואין אצל אס נכתב זמן של קודם ישוואין יאמרו כל שעה דגיטה קודם קודם לבנה אצל קשה דלמה לן טעמא דגיטה קודם לבנה כיון שהיא נשואה וכמוז פירי כמו גט שאין בו זמן כלל שאין שום הוכחה מתוך זמן הכתוב בגט זה: **הבא** נמי מיהא כשיקרא וא"מ ורב פפי מ"ש דנקט אשתתא טפי מכל שטרות ואומר ר"י דרבותא

כל הגט פרק שלישי גיטין

כו.

עין משפט
גד מצוה

יש א ב מיי פ"ג מהל'
גירוסין הלכה ט סמנ
עשין ג עוש"פ דה"ע ט'
קלט עש"פ ד'
ג ועש"פ מ"מ קטן סה
סמ"ד [ז]:
כ ד מ"י פ"ח מהלכות
אפדה הל' ג י סמנ
עשין עד עוש"פ מ"מ
קטן סה עש"פ י:
כא ה מ"י ט"ס הל' ו סמנ
ט"ס עוש"פ דה"ע
קטן קט:

תוספות ר"ד

שהיה כבוד ונמחל
שעבדו עבד ונמחל
שעבדו אבל לשיקרא
לא חיישין עין
כפרת האשה שנתלמדה:
מתני' המביא גט ואבד
ממנו אם מצאו לאלתר
כשר ואם לאו פסול מצאו
בחושיה או בללוסקא
כשר פ"י השליח שהיה
מביא הגט נאבד ממנו
אם מצאו בארץ לאלתר
כשר ולא חיישין שמא
מאחר ופל ואין זה
שלו דכיון שלאחר מצאו
ליכא למיחש ולקמן מפר'
כשר הוי [לאלתר]: שלא
לאלתר פסול דאבד
למימר מאחר נפל וגט
אחר הוא זה ואיקרי
מילתא שהיה שמוחין
שירי והשליח אין לו בו
טעמיה עין. ואם מצאו
בחושיה או בללוסקא
שתי כליו ומכיר
בטביעות עין אצ"פ שאינו
מכיר הגט כשר שמי היה
מפיה הגט הזה בין כליו
ובדאי שלו הוא. או אם
מכירו כשר ואז או קמני
שאצ"פ שמצאו בארץ אם
מכירו שיש לו טעמיה
עין כשר אי נמי יש לומר
האי פשיטא שאם מכיר
הגט בטביעות עין שכשר
הוא ומאי אתא לאשמעי'
אלא אם מכירן גרסי'
ואחרישה הולוסקא קאי
וה"ק אם מכירן שהוא
שלו אז כשר ואם לאו
פסול דשמא של אחר
הו' ואצ"פ שיש לו בתן
סמנין אסימנין או סמנין
אלא בטביעות עין.
ורמינהו מצא גיט נשים
ושחרורי עבדים דייחיקי
מתנה ושוכרים הוי לה לא
יחידר שאני אומר כתובים
הוי ונמלך עליהן שלא
ליתן הא אומר תנו נותנים
ואפי' לזמן מרובה. פי'
דיחיקי היא מתנת ש"מ
וימתה היא מתנת בריא
ואין חושש התנא אלא
שמת נמלך עליהן שלא
ליתן הא אומר תנו וכי'
ולא אמרי' שמא אינו זה
ומאחר נפל ומתני' אמאי
חיישין: אומר רבה לא
ק' כאן במקום שהשירות
מצייתן כאן במקום
שאין השירות מצויות
פי' מתני' שמוחין במקום
שהשירות מצויות ומשה'
איכא למיחש שמא מאחר
נפל ומתני' דהתם מיירי
במקום שאין השירות
מצויות ומשום הכי ליכא
למיחש שמא מאחר נפל.
ואפי' במקום שהשירות
מצויות והוא שהוחזקו
שני יוסף בן שמעון בעיר
אחר התם חיישין שמא
מאחר נפל ולשם ההוא
יוסף בן שמעון איכתיב
גם שמות נשותיהן נמי
בחותק שהן שוין אבל
סתמא לא חיישין דלמא
איכרי שמוחין ור' יוסף
ואצ"פ שהוא במקום
שהשירות מצויות כשר
והורב אומר אצ"פ שלא
בחותק שמת נשותיהן
שוין והואל והוחזקו שני
יוסף בן שמעון פסול.

הא אומר תנו נותנים (כו') ואפי' לזמן מרובה. מימה מנח ליה
למיקד הא אומר תנו נותנים דלמא אפילו אומר תנו אין נותנין
משום דחיישין דאין זה הגט שנכתב לו אלא נפל מאחר ששמו כשמו
והכי פירושו נמלך עליהו ועדיין לא נתנו הוא אי לא הוה חיישין
לנמלך היו מחזירים לה את הגט
אפי' אינו שלה כיון דלניה זריכה
אלא לרליה ואורי' דדייק מריקתה
ונמלך ולא קמני שאני אומר כמובין
היו ולא נתנו משמע דנמלך וזכור בו
ואינו רוצה לגרשה עוד אבל אם היה
רוצה היה מגרשה בנגט זה ולא
חיישין שמא מאחר נפל וזהו דלא
גרסינן צפ"ק דצ"מ (דף י"ח). וכל
הספרים טעמה נמלך כו' וא"מ ומנח
ליה אפילו לזמן מרובה דלמא לאלתר
דוקא כדפריך ר' זירא לקמן ור' זירא
נמי אמאי פשוט לו מצרייתא דיחזיר
ולאשה אפי' לזמן מרובה טפי ממתני'
ואומר ר"י דדייק מדלאתרי' ונמלך
לאשמועינן דלמא אומר תנו נותנין
ולא חיישין לגט אחר היינו אפילו
לזמן מרובה דאי לאלתר פשיטא
דאין חוששין לגט אחר ור' זירא סבר
דהא דקמני ונמלך אורחא דמילתא
נקט דלפי שנמלך לא נתנו ולא לדקדק
הא אומר תנו נותנין אבל מצרייתא
דייק שפיר דמוחין אפי' לזמן מרובה
דאי לאלתר פשיטא ועוד אורי'
דדייק אפי' לזמן מרובה דמשמע ליה
דומיא דשטרי חליה ומלומין (ס"ג דף
ה) דמיירי לזמן מרובה דעל כרחק
התם לא אצטרף עמה לאשמועינן דיחזיר
אלא כשאינו ידוע אם חללה או מיאלה
דצידוע שחללה או מיאלה פשיטא
דיחזיר אפי' אינו שלה כיון דאין
זריכה אלף לרליה וכיון דצדאינו ידוע
מיירי ע"י מה שנמלך לאלתר לא
יענין כלל שהוא שלה כיון דאינו
ידוע שנכתב על שטר חללה משולם
ור' זירא לא מוקי לה דומיא דסיפא
ומצרייתא דייק שפיר דאפי' לזמן
מרובה דזמן שהבעל מודה דמשמע
דמודה שממנה נפל וכבר גירשה בו

ואי לאלתר דוקא א"כ ראינו גט צידה דכלל ראינו גט צידה אין
נפקותא במה שנמלך לאלתר כדפירשנו וכיון שראינו צידה פשיטא
דיחזיר אפילו אינו שלה ואפי' אין הבעל מודה אלף וזאי צדלל
ראינו הגט צידה וא"כ אפי' לזמן מרובה: **הא** אומר תנו נותנין.
וא"מ ואמאי לא פריך אהך מתני' ליחוש שמא כתב ליתן בניסן כו'
כדפריך אנשייתא דלקמן צפ"ק דצ"מ (דף י"ט). ואורי' דהא אומר
תנו נותנין משמע שצא עכשיו לגרשה בנגט זה לפיכך ליכא למיחש
מנו כדפירשתי לעיל דכלל גטיין שאין נותנין ציוס הכתיבה קלא
אית להו ומקמי לקוחות אדעתייהו שפיר לומר לאשה אימתי רליה
אימת מתא גיטא לידך אבל מצרייתא דקתני בזמן שהבעל מודה
פירוש שממנה נפל סבורים לקוחות צב"ד מאמינים לו שמשנכתב צא לידה וטעו טפי ולא יאמרו אימתי רליה וא"מ והכי רמי ר' זירא
מצרייתא אפי' לזמן מרובה לפי' קמא הא לאלתר נמי אצטרף לאשמועינן דיחזיר למ"ד דיש לבעל פירות עד שענת נתינה דלא חיישין
לשמא כתב בניסן כו' וי"ל דנמלך לאלתר לא שייך לאקשויי הכי דלמא ציוס שנכתב איירי אבל אי איירי לזמן מרובה אע"ג דכשתעבור
שירא ותשרה קרוי זמן מרובה מ"מ זמן מרובה משמע בכל ענין לא שאלה צדויות יוס לא שאלה אחר כמה ימים וכי פריך לקמן ארי'
ירמיה מתי למימרא הוה מתי לשוני דלא חיישין לשמא כתב בניסן כו' אלא צדויות משני אפילו נתאן דלמא אין לבעל פירות משמע
חתימה: **כאן** במקום שאין השירות מצויות. וא"מ ואמאי לא מניין לא אפ"כ ארי' חיישין למאן דאצ"פ ששירות מצויות כאלן שהוחזקו וכאלן
שלא הוחזקו והוה יחא דהוה מוקמינן הויא דלמא גיטי גיטי נשים צשיירות מצויות דומיא דמעשה צ"ד דלמא צשיירות מצויות ולא
הוחזקו כדמוכח בסמוך וי"ל דהויא עובדא דבסמוך הוה צרישא ואשמועינן בלא הוחזקו יחזיר אפי' שירות מצויות והכל אשמועינן דלמא
הוחזקו נמי יחזיר אם אין השירות מצויות וא"מ היכא דהוחזקו אע"ג דאין השירות מצויות היכי מהדר' מנח ידעינן דשל לו הוא וי"ל
כגון ידיעה דמזה יוסף בן שמעון נפל ולא חיישין שמא זהו של יוסף בן שמעון אחר דאין לחוש שגם אחר אבד כיון דאין השירות
מצויות ושמועתי תליא כרי"מ כיון דהוחזקו אין יכול לגרש צו אפילו הוא שלו כיון דאין מוכיח ממוחו דפירשתי לעיל כל ד"ה צבדי:
בב"י דינא דרב הונא. פירש בקונטרס שהוצא שם לקיימו צב"ד והשתא פשיט עביר צב"ד דלא בעתה שמה של אחר הוא
אע"ג דשירות מצויות כיון דלא הוחזקו אי נמי כשאינו מקויים ושנפל מיד השליח דלא חיישין לנמלך דאין הבעל יכול לבעל
שלא צפני השליח כדלמא בהשולא (לקמן ג). ואי במקומים איירי אפי' לא ידעי' ממי נפל יחזיר לאשה כדלמא דלוח לא מקיים שטריה אבל
צפ"ק דצ"מ (דף כ. ד"ה דלמא) פירש בקונטרס שמיד השליח נפל ופירש שם נמי צב"ד דהא דפשיטא ממעשה צ"ד דלמא היכי וקשה
דלמא יש לחוש לנמלך כשנפל מיד השליח מה מועיל מה שהיה מקויים דלא יחוש לנמלך הא ממה נפשך לא הגיע ליד האשה ועוד
דאין רגילות שהבעל יקיים את הגט כדפירש כאן בקונטרס וכדלמא צפ"ק דצב"ד דלמא מיעוץ (דף כ:) דלוח לא מקיים שטריה:
חיישינן אשני שוררי. הא דלא נקט חיישין לשני יוסף בן שמעון צב"ד אחרת שמה דעוה היה להם דצדויות שוררי לא היה כי
אם אמד: **בל** מעשה ב"ד הרי זה יחזיר. וא"מ מהן משנה פקטי לר' זירא דלמא דבסמוך למד לינחא דהיכא
דשירות מצויות חיישין אע"ג דלא הוחזקו וכן לרב הונא דהכל ולכא"י דחייש למרי יתק צפרק האשה שהלכה (יבמות דף קטו):
ואומר ר"י דמוקמינן לה דלמא מוק' צב"ד שאין השירות מצויות שם והכי איתא צבדי צפ"ק דצ"מ (דף י"ח) וכי זירא מי קמני
כל מעשה צ"ד שנמלך צב"ד כל מעשה צ"ד יחזיר קמני ועלוס דלמא אצ"פ: **אין** הבעל מודה לא יחזיר לא אלא לאו.

מתני' ואם לאו פסול. שמא מאחר נפל ואין זה שלו: מלאו
בחיפה. כלי יוש סימן ככלי שהוא שלו: אם מכירו כשר. מילתא
באנפי נפשיה וזו או קמני או שמכירו ואפי' מלאו ככל מקום כשר:
גב' דייקו. וזאת צב"מ. דא תהא למיקס ולהיות: משנת. ממנה
צב"מ: לא יחזיר. לא לבעל ולא
לאשה וכן שחרור וכן כולל. ומדלתי
טעמא צב"מ אומר שמעתי מינה
דלמא אומר הבעל תנו לה שאני
כתבתי לה נותנין ולא חיישין לשמא
אצ"פ זה: במקום שהשירות מצויות.
פסול שמא מעבדים ושנים אחרים
נפל: ואפילו במקום שהשירות מצויות
כו'. לאו רצה לאמר לה אלא הש"ס
הוא דמסקר ואמר דהא דלוקי רבה
צמקוס שהשירות מצויות והוא
שהוחזקו שני אנשים צמס זה צדויות
העיר אבל אם לא הוחזקו מספיקא
לא אמרינן דלמא איתנהו ולא ידעינן
או דלמא יש עיר אחרת שמה כו' ויש
צד אחר שמה וצמס איתנהו כוה
צד שמה דלוקי רבה פירש שני
שמועתי: דאי לא הימא הכי. דלא
פסול רצה אלא צמ"ויות והוחזקו
קשיא דרבה ארביה: כי דינא דרב
הונא. שהוצא שם לקיימו צב"ד וכמו
זו הנפק ונפל מזה והוא מוצעו
לא הוחזקו ונפיק בן שמעון
צדויות העיר: חיישין לשני שוררי.
ושמא לא זה הוא שנפל מזה: דסני.
צב"מ (כ): כל מעשה צ"ד. המולא
שטר מקויים צב"ד דליכא למיחש
לכתובין היו ונמלך עליהם שלא
לינח דלא עבד לקוימה שטריה
לזמן מלה לאחר שנמסר לידו דחייש
שמא ימותו עדים: הכי זה יחזיר.
ולא חיישין לשמא אינו זה: כי
דינא דרב הונא. היו צריכין לו
לדון ולהוראה וצב"מ שם וקפשיט
רבה דיחזיר ש"מ משום דלא הוחזקו
שני יוסף הוא דלשני שוררי לא
חיישין: **כשמעתי**. דלמא תרמי
צענין והכל לא הוה אלא חדא
והוחזקו לתוצע: איכא דלמא. האי
כי כיתנא היכא דתרו כיתנא צב"מ

דיחיקי. וזאת שכתב
מנח ולמן דייקו דא
מיק, וזל מיקוס, דדני
שכי מנח כמובין
ומסקרין דמי (ב"ח ג).
ושוכרין פיעת שטר
(סו). דאישתכח כי
דינא דרב הונא. מקיים
בהנפק והשליח המינח
אומר ממנו נפל (סו ב.).
חורשין לשני שוררי.
אע"פ ששכח הדוע לנו
אין זה שני יוסף בן שמעון,
שמה כי שוררי אחרת שם
שם יוסף בן שמעון וצמס
נכתב ומשלה אחר נפל
(סו ב.). כל מעשה צ"ד
הרי זה יחזיר. רבין
דלא הוחזקו שני יוסף בן
שמעון צב"ד אחרת, ועיר
אחרת איתנהו דועה לנו לא
חיישין (סו).

גליון הש"ס

גב' ואל' ר"ח לרבה.
יבמות דף ק"א ע"ב: שם
נפק רב ואשכח. עי'
מ"מ פ"ב דלוח מ"ע
ד"ה אלו:

מוסף רש"י

דיחיקי. וזאת שכתב
מנח ולמן דייקו דא
מיק, וזל מיקוס, דדני
שכי מנח כמובין
ומסקרין דמי (ב"ח ג).
ושוכרין פיעת שטר
(סו). דאישתכח כי
דינא דרב הונא. מקיים
בהנפק והשליח המינח
אומר ממנו נפל (סו ב.).
חורשין לשני שוררי.
אע"פ ששכח הדוע לנו
אין זה שני יוסף בן שמעון,
שמה כי שוררי אחרת שם
שם יוסף בן שמעון וצמס
נכתב ומשלה אחר נפל
(סו ב.). כל מעשה צ"ד
הרי זה יחזיר. רבין
דלא הוחזקו שני יוסף בן
שמעון צב"ד אחרת, ועיר
אחרת איתנהו דועה לנו לא
חיישין (סו).